

Minister Finansów

Warszawa, 13 lutego 2023 roku

Sprawa: odpowiedź na petycję dot. poszerzenia katalogu wyłączeń
 z opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn.
Znak sprawy: DSP12.056.2.2023
Kontakt: Kancelaria MF
 tel.: +48 22 694 55 55 e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Odpowiedź na petycję.

Szanowna Pani,

odpowiadając na Pani wystąpienie, zawierające postulaty zmian w przepisach ustawy o podatku od spadków i darowizn, zwanej dalej: „uPSD”, dotyczące rozszerzenia katalogu wyłączeń z opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn, uprzejmie informuję .

Zakwalifikowanie wystąpienia jako petycji

Pani korespondencja została zakwalifikowana jako petycja, zgodnie z ustawą o petycjach. Petycja może bowiem zawierać żądanie zmiany przepisów prawa mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji - Ministra Finansów.

Zgłoszone żądania

W petycji zaproponowano rozszerzenie katalogu wyłączeń z opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn, w następujący sposób:

1) darczyńca jeśli się rozliczył, a obdarowany posiada dochody poniżej kryterium dochodowego (przychód - składki) na 1 gospodarstwo domowe/osobę, poniżej minimum socjalnego na jednoosobowe gospodarstwo, poniżej minimum samodzielnej egzystencji na jednoosobowe gospodarstwo, poniżej progu interwencji socjalnej na jednoosobowe gospodarstwo,

2) wpłat jednorazowych poniżej 500 zł miesięcznie lub łącznie z przeznaczeniem na: niezbędne środki w związku z zdarzeniem losowym, na świadczenie medyczne (leki, środki, badania), niezbędne środki (żywność, środki czystości, odzież),

3) osób niepełnosprawnych lub z stopniem niepełnosprawności otrzymujących tylko zasiłek pielęgnacyjny z przeznaczeniem darowizny,

4) gdy zbilansowane kryterium dochodowe na osobę (na obdarowanego) jakby prowadził samodzielnie gospodarstwo domowe po odciążeniu wydatków, kosztów bieżących, krótkoterminowych, długoterminowych jest poniżej zbilansowanego kryterium dochodowego (przychód - składki = dochód - koszt i wydatki) na 1 gospodarstwo domowe/osobę, poniżej minimum socjalnym na jednoosobowe gospodarstwo, poniżej minimum samodzielnej egzystencji na jednoosobowe gospodarstwo, poniżej progu interwencji socjalnej na jednoosobowe.

Stanowisko wobec propozycji zawartych w petycji

Odnosnie do postulatu, który dotyczy rozszerzenia katalogu wyłączeń z opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn, zauważam, że brak uzasadnienia do wnioskowanych propozycji uniemożliwia odniesienie się do tych sugestii.

Jednakże pragnę wyjaśnić, iż w przepisach ustawy o podatku od spadków i darowizn określone zostały zasady opodatkowania nieodpłatnego nabycia majątku przez nabywców zaliczanych do kręgu najbliższej rodziny osoby, od której nabyły nieodpłatnie majątek, bez żadnego limitu, zarówno co do liczby zawartych umów darowizn między osobami najbliższymi, jak i wartości ich przedmiotu. Jakkolwiek ustawodawca wprowadził pewne warunki zwolnienia, niemniej bez uszczerbku na majątku wszystkich stron umów z powodu podatku.

Chciałabym zauważyć, że wszystkie osoby mają prawo do nieopodatkowanego nabycia majątku do wysokości kwoty wolnej od podatku, bez obowiązku zgłaszania nabycia organowi podatkowemu. W przypadku osób zaliczonych do II i III grupy podatkowej (osób obcych) obowiązek zapłaty podatku wystąpi w przypadku, gdy wartość nabytych rzeczy, w tym pieniędzy, lub praw majątkowych przekroczy w okresie 5 lat kwotę wolną od podatku, tj. kwotę odpowiednio - 7878 zł i 5308 zł od jednego darczyńcy.

W przypadku nieodpłatnego nabycia rzeczy lub praw majątkowych, w tym środków pieniężnych tytułem darowizny, w praktyce w większości przypadków wartość darowizn, w szczególności od dalszej rodziny i osób obcych, mieści się w kwotach wolnych od podatku.

Wypada przypomnieć, że art. 84 Konstytucji RP wyraża zasadę powszechności opodatkowania, będącą wyrazem zasady sprawiedliwości podatkowej, wynikającej z art. 217 Konstytucji. Zasada ta nakłada na każdego obowiązek ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych w tym podatków określonych w ustawach.

Natomiast ulgi i zwolnienia, jako stanowiące odstępstwo od zasady powszechności opodatkowania i równości opodatkowania mają charakter wyjątkowy i powinny być w sposób precyzyjny i racjonalny uzasadnione. Jednocześnie pragnę podnieść, że rozszerzenie katalogu wyłączeń z podatku od spadków i darowizn jest niezasadne, tym bardziej, że zaproponowane zmiany mogłyby prowadzić do rozszczęlnienia systemu podatkowego.

Ponadto wyjaśniam, że naczelnik urzędu skarbowego, na wniosek podatnika, może udzielić indywidualnych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w przypadkach i na zasadach określonych w przepisach ustawy Ordynacja podatkowa, w tym także umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną - za zgodą właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Taki system indywidualnych ulg podatkowych obliuguje organy podatkowe do wyczerpującego zbadania w każdym przypadku okoliczności faktycznych i prawnych sprawy oraz uzasadnienia podjętego rozstrzygnięcia, w tym oceny istnienia przesłanek ważnego interesu strony lub interesu publicznego.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że obecnie nie jest planowane podejmowanie inicjatywy legislacyjnej w zakresie nowelizacji ustawy o podatku od spadków i darowizn w opisywanym zakresie.

Przedstawiając odpowiedź w sprawie Pani petycji, pragnę podziękować za przedłożoną koncepcję oraz Pani zaangażowanie i troskę o interes publiczny.

Podstawa Prawna

1. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).
2. Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2021 r. poz.1043).
3. Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz.2651).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Joanna Węgrzyn
Zastępca Dyrektora
Departamentu Polityki Podatkowej